

(א) לקמן פה: ט כמדות
י. (נדף סה: גרמות יא:
ספסו ג. יומה עה. לקמן
ק. גיטין טו: פ: כ"ט לא.
סנהדרין מז. תורה ל.
א קידושין ע. לקמן מד:
מד ע.ג. ד) שבת סג. לקמן
כד. ט. א) לקמן מד. ו) לקמן
י. מד. ג. ט) לקמן קט. א.
ח) רש"י ט) אסוטה ו.
ט) נדף ה. א. ט) נדברים כד.
ז) נסא. ח) וועי' מוס'
סוטה כה. ד"ה מה מיל'.
ט) לקמן כו: ט. א) לקמן
ז. ועי' העצב שם ומוצה
לספיר.

גליון הש"ס

גבי דאמר ק"ו ברי. עין
לקמן פז ע"ב מד"ה שיר
פוע דכ: ת"ם ד"ה באי
וב' דאם בא וב' לוקה.
עין לקמן טט ע"ה מד"ה
כ"י מסי': ד"ה ת"ל וב' ו
ברבנן. עין לקמן לה ע"ב
מד"ה כ"ע לא פליגי:
ד"ה או היא וב' שליטה
פותרת. עין לקמן כו ע"ב
מד"ה ומלצה פסולה:

הגרות הב"ח

(א) גבי מיעט רחמנא היא
היא מועצה: (ג) שם
במזמור לה באסרה כלסור
לה: (א) רש"י ד"ה מיע'
היה וב' דאסרה אשה
האסרה: (ז) ד"ה ואי
מסוה ובי' לכהונה הס'
ואח"כ צ"ל ד"ה אין
מקרא יוצא מידי
פשוטו. דהא כתיב גבי
מחזיר גרושתו ובין
דכתיב בה טומאה
צרתה כמותה או דלמא
בין דאיעקר איעקר
דבין דדרשינא להאי
אחרי אשר הוטמאה
לפוטרה איעקר ליה
ממחזיר גרושתו ולא
כתיב בה טומאה ולא
הוי צרתה אסורה
לייבם הס': (ט) ד"ה
פסולה ובי' אסרה לכל
העולם כ"ל ומיכת לעלמא
מחל: (י) ד"ה ממחל לה
בגון בעלה: (יא) ת"ם ד"ה
צרתה ובי' דשפיע להו
דלא אלס:

מוסף רש"י

ומתייבמת צרתה (מער' ב.)
ונ"מ מוסף רש"י. מייאבה
בבעל. קטנה שמאנה
בעבל מותרת ליבשל לאכיל
דעקמינהי לנשאין וחייל
כאסרה ומפוסה. אלל
מת בעלה ומילתו ביבם,
אט"ג דנפקא בלא חליצה,
אלמא יטויל קמאי עקרה,
אסרה לאכיל מפני
מחלות העין, דמשעת
נפילה דלחיי נשואי קמאי
למיפל קמי יבס ולהצריכה
מילון לגבי יבס נחליית
ללמו של תמיח (לקמן ק):
ובע"ז לקמן גר). הבא
בני. בלתי פורה, משעת
נפילה. שנתקפה עלה
ליבס והוצרנה לנשאן גז
מתמת קידושי ראשון,
נחליית נשואים גנוזים
לנחייא אשת המת וצרתה
צרת הבת, ואי שרית ליה
אחי למישרי צרת הבת
בעלמא (לקמן יג). אט"ג
דעקרה לנשואי קמאי,
נחליית צרתה כלרת בתו

לרבות סוטה שנסתרה. וא"ת והיכי מפיק רבנן קרא מפשטיה
דפשטיה דקרא במחזיר גרושתו כתיב וי"ל דלא מסתבר
להו למיקרי טומאה לנישואי גרושה כיון דבעילתה היתר היא:
מאי נסתרה נבעלה. וא"ת וכיון דלא כתיב לאו כטוטה ספק
אמאי אמר כטוטה (דף י:).

דאם צא עליה בעלה כדרך לוקה
ט וי"ל דלחומרא עשה הכתוב ספק
כדלי כדפרישית לעיל: **הוייה ואישו'**
כתיב בה. פי' כקונטרס דההוא
ענינא במחזיר גרושתו כתיב ותימה
דפשיטא דמחזיר גרושתו איירי קרא
ואפילו רבנן לא פליגי ונראה לרשב"א
לפרש דהויה ואישות כתיב צה פירוט
אחוטמאה דכתיב לא יוכל בעלה
הראשון אשר שלחה לשון לקחמה
להיות לו לאשה אחרי הוטמאה
אלמא במחזיר גרושתו איירי דאחרי
אשר הוטמאה אלהיות לו לאשה קמי
דכטוטה לא שייך הויה ואישות שהרי
לא גרישה מעולם: **צרתה** מהו.
היא גופה לא מייבצי ליה דל"ר יוסי
בן כיפר ודאי פטורה מן החליצה ומן
הייבוס דטומאה כתיב צה כעריות
ולרבנן נמי היא אלא כפשיטא דחוללת
ולא מתייבמת דלפי' אס ממלא לומר
כיון דאיתעקר איתעקר אינה מתייבמת
מק"ו דהשתא צמות לה נאסרה
באסור לה לא כ"ש ואת"ל נמי דאין
מקרא יוצא מידי פשוטו אין לפוטרה
מן החליצה כיון דעיקר קרא דטומאה
כטוטה כתיב ולא במחזיר גרושתו
משום דלא מסתברא למיקרי טומאה
נישואי גרושה כדפרישית לעיל וכן
משמע לקמן דקאמר אלל או היא או
צרתה חוללת וצבי למיפשט דלרבנן
אין מקרא יוצא מידי פשוטו ואפילו
הכי אין פוטרתה מחליצה כדפרישית

תורה אור השלם

1. לא יוכל בעלה
הראשון אשר שלחה
לשון לקחתה ליהויה לו
לאשה אחרי אשר
הטמאה כי תועבה הוא
לפני יי' ולא תחטיא את
הארץ אשר יי' אלהיך
נתן לך תחלה:
דברים כד כ
2. ושבב איש אתה
שכבת ורע ונעלם מעיני
אישתה ונסתרה ויהא
נטוואה ועד אין קה ויהא
לא נתפשה:
במדבר יג יג

הגרות הגר"א

(א) גבי ואפילו זמא נמי.
כ"ז גרסת הגאון אלל כהא
על הגרשה ואפילו זמא
מותרת לבעלה משהו
כ"ו. הגהות מדכ"ד ועי'
רי"ף (ועמ"ס ריב"ז פאה"ע
ר"ס י"ד):

חד מקמאי

הוא דתינן מה אני
מקיים אשר הוטמאה
לרבות טוטה שנסתרה מאי
נסתרה נבעלה ולישנא
מעליא נקט: תנן שתי
יבמות הבאות מבית אחד
היתה אחת כשרה וא'
פסולה אם היה חולץ
חולץ לפסולה דאם היה
מיבם מביא לכשרה לא
מבעיא אם פסולה לו
וכשרה לעלמא בגון מחזיר
גרושתו משנשא' מיבם
לכשרה שהיא כשרה לו
וחולץ לפסולה שהיא
הגרושה שאסורה לו מק"ו
אם נאסרה במזמור לה
באסור לה מבעיא אלא
אפילו שתיקן כשרות לו
בגון שהיא ישראל והאחת
גרושה שהיא פסולה לבתן
חולץ לפסולה ולא לכשרה
משום דרב יוסף דאמר כן
שנה ר' לא ישפוך אדם מי
בורו ואחרים צריכים לו:

מוסף רש"י

לישנא מעליא נקט.
שגויה ודק נקי שקיע
לספר גלגון נקי (פסחים
ג.) היא תועבה. כלומר
בעיני עבירה (דושיין)
טו. אין מקרא יוצא
מידי פשוטו. ואט"ג
דרשקני ליה לרשה, מיני
פשוטו מיהא לא נפק
לגמרי (לקמן כד.). ואין
צרתה תועבה. לאסור
ליבוס אלל מתייבמת (לקמן
טד.). היתה אחת כשרה.
לכהונה, ואחת פסולה.

בגון שנגרשה מניש אחי (לקמן טד.). אם היה חולץ. אם כן יבס לחלון, חולץ לפסולה. ולא יפסול את הכשרה לכהונה, דלא ישפוך אדם מי בורו ואחרים צריכים להם, אט"ג דהוא אינו צריך להם (טו).
אם מתו או מיאנו. שמתה בתו קודם לחייו או מילתה, והיכי משכחת לה מילון
ואין מילון אלל ביהומה, משכחת לה בגון שאביה השיאה לה לחלד ומגרשה כשהיא
יש כחן זיקת ייבוס של שני יבמין, שיש עליה קת זיקה מן הראשון, דכל זמן שלא כתייבמה לא פקע זיקתה
מן השני וצרתה אשת אסורה משום ידה (לקמן יח. ובע"ז לקמן לא.) שיעדין לא יצאת מוקפת יבומי המת הראשון, דאין
יבמה יצאה מוקפתה אלל בציאה, ומתקפה עליה זיקה מתמת ממחזיר של שני (גיטין פב.). עד כאן שייך לעמוד הבא

ולא מתייבמת. טעמא מפרש כפ"ק דסוטה'. [קמתי מיהא] חוללת
קשיא לרב: מן הנשואין. משניסת לאחר ומת או גרישה: אסורה.
לחזור לראשון: מן האירוסין. שנתארסה לאחר ומת מותרת
לחזור לראשון: סוטמאה. נבעלה: אחס או ואחס זו אסורה.

דכתיב ויהיה לאיש אחר והויה היינו
קידושין וכתיב לא יוכל בעלה הראשון
אשר שלחה וגו': וצ"י יוסי. דמוקי
כולה קרא במחזיר גרושתו: לאו
כטוטה. המונה מתת בעלה לית ליה
ואפילו פשיטא לן דונאי: מ"ט הויה
ואישוס כפי' צה. צלותה (א)
האסרה לבעלה יש צה הויה דכתיב
ויהיה לאיש אחר אישות דכתיב או
כי ימות האיש האחרון לא יוכל בעלה
הראשון משניסת לאחר על ידי קידושין
ואישות וכגון דגרישה הראשון הוא
דקאי קמא בלא יוכל אלל מונה מחזיר
לא: לרשה מהו. להתייבס צרתה
כמותה וגמיר טומאה מעריות:
ואי משום דכתיב צה טועבה היא.
דמשמע מיעוטא היא ולא צרתה
איכא למידרש מיעוטא דכתיב דאין
צמה הימנו פסולה לכהונה (ז):

גליון הש"ס

גבי דאמר ק"ו ברי. עין
לקמן פז ע"ב מד"ה שיר
פוע דכ: ת"ם ד"ה באי
וב' דאם בא וב' לוקה.
עין לקמן טט ע"ה מד"ה
כ"י מסי': ד"ה ת"ל וב' ו
ברבנן. עין לקמן לה ע"ב
מד"ה כ"ע לא פליגי:
ד"ה או היא וב' שליטה
פותרת. עין לקמן כו ע"ב
מד"ה ומלצה פסולה:

הגרות הב"ח

(א) גבי מיעט רחמנא היא
היא מועצה: (ג) שם
במזמור לה באסרה כלסור
לה: (א) רש"י ד"ה מיע'
היה וב' דאסרה אשה
האסרה: (ז) ד"ה ואי
מסוה ובי' לכהונה הס'
ואח"כ צ"ל ד"ה אין
מקרא יוצא מידי
פשוטו. דהא כתיב גבי
מחזיר גרושתו ובין
דכתיב בה טומאה
צרתה כמותה או דלמא
בין דאיעקר איעקר
דבין דדרשינא להאי
אחרי אשר הוטמאה
לפוטרה איעקר ליה
ממחזיר גרושתו ולא
כתיב בה טומאה ולא
הוי צרתה אסורה
לייבם הס': (ט) ד"ה
פסולה ובי' אסרה לכל
העולם כ"ל ומיכת לעלמא
מחל: (י) ד"ה ממחל לה
בגון בעלה: (יא) ת"ם ד"ה
צרתה ובי' דשפיע להו
דלא אלס:

מוסף רש"י

ומתייבמת צרתה (מער' ב.)
ונ"מ מוסף רש"י. מייאבה
בבעל. קטנה שמאנה
בעבל מותרת ליבשל לאכיל
דעקמינהי לנשאין וחייל
כאסרה ומפוסה. אלל
מת בעלה ומילתו ביבם,
אט"ג דנפקא בלא חליצה,
אלמא יטויל קמאי עקרה,
אסרה לאכיל מפני
מחלות העין, דמשעת
נפילה דלחיי נשואי קמאי
למיפל קמי יבס ולהצריכה
מילון לגבי יבס נחליית
ללמו של תמיח (לקמן ק):
ובע"ז לקמן גר). הבא
בני. בלתי פורה, משעת
נפילה. שנתקפה עליה
ליבס והוצרנה לנשאן גז
מתמת קידושי ראשון,
נחליית נשואים גנוזים
לנחייא אשת המת וצרתה
צרת הבת, ואי שרית ליה
אחי למישרי צרת הבת
בעלמא (לקמן יג). אט"ג
דעקרה לנשואי קמאי,
נחליית צרתה כלרת בתו

ואילו ואהו נשואי אחי בבנו למימני קמיה (לקמן קז). אשר תלד. ואותה יבמה מהא
(לקמן כד.). מי שעליה זיקת יבם אחד. כגון שלא נפלה אלל פעם אחת, או שנסקה זיקה ראשונה
ושמת אין כחן אלל זיקת ייבוס של שני, או לא עשה צה ממחר ומת אין כחן אלל זיקת ייבוס ראשון, ועכשו
יש כחן זיקת ייבוס של שני יבמין, שיש עליה קת זיקה מן הראשון, דכל זמן שלא כתייבמה לא פקע זיקתה
מן השני וצרתה אשת אסורה משום ידה (לקמן יח. ובע"ז לקמן לא.) שיעדין לא יצאת מוקפת יבומי המת הראשון, דאין
יבמה יצאה מוקפתה אלל בציאה, ומתקפה עליה זיקה מתמת ממחזיר של שני (גיטין פב.). עד כאן שייך לעמוד הבא